

Životní jubileum prof. MUDr. Jitky Abrahámové, DrSc.

„Nemoc není za trest, zdraví není za odměnu.“

Mám rád citáty. Moudrá, poučná, vtipná a krátká vyjádření s využitím pouze několika slov jsem nikdy nepřestal obdivovat. Koncem minulého roku jsem se dozvěděl, že prof. Abrahámová vydává knihu s tímto titulem. „Kde jsi našla ten pěkný citát?“ zeptal jsem se jí. „To jsem si prostě vymyslela,“ zněla její odpověď.

Před 15 lety jsem seděl s Jitkou v letištní restauraci v Praze-Ruzyni – čekal nás společný let na Slovensko. Tak jako každý rok jsme měli navštívit Košické chemoterapeutické dny a přednést tam svůj příspěvek. Byla to krásná tradice a příležitost prožít ji u skutečných přátel jsme si nechtěli nechat ujít. Objednali jsme si sklenku vína a nezávazně klábosili. Postesklí jsme si tehdy, že máme oba významné výročí, a nikdo o nás nic napsal. A pak nás napadlo: „Jsme stejně staří, co si napsat navzájem, když se dalšího výročí dožijeme?“ A slib podpořený alkoholem byl na světě. A proto letos již potřetí.

Prof. Abrahámové se říká první dáma onkologie. Věnuje se jí již více než 50 let. V Trutnově jeden rok, ve Všeobecné fakultní nemocnici při 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze 25 let, ve Fakultní Thomayerově nemocnici 27 let a současně působí v Protonovém centru na Bulovce v Praze. Začínala v 60. letech minulého století. Rovněž nohama skočila do klinické praxe onkologie ve velké pražské nemocnici. Mimo jiné byla pověřena dětskou onkologií. Starat se o malé pacienty, kterým bylo tehdy většinou těžké pomoci, bylo nesmírnou záležitostí. Přesto se dodnes setkává s dětmi jejich dětí. Zaměřila se rovněž na testikulární nádory mladých mužů a její výraz-

nou specializací se staly také ženy s karcinomem prsu. V profesním životě dosáhla nejvyššího postu – profesury. Odborně publikovala a přednášela u nás i v zahraničí. Je autorkou sedmi monografií a na mnoha dalších publikacích se spolupodílela. Opakovaně a úspěšně vedla vědecké granty. Několikrát byla veřejně oceněna (např. Stříbrná medaile předsedy Senátu, Lékař roku, medaile hlavního města Prahy a další.) Je členkou mezinárodních onkologických společností (MASCC, EBMT, Europa Donna). Dlouhodobě působila ve výboru naší odborné společnosti.

Nezapomínala ani na to nejdůležitější v boji s nádorem, a to na prevenci. Stála u počátků screeningové mamografie. Významně se podílela na zdravotní výchově (přednášky, besedy, výukové filmy, informační brožury pro pacienty). Založila Nadační fond onkologie pro 21. století. Nezapomenutelné jsou módní přehlídky s názvem Sebevědomí pro každý den, které organizuje a na nichž se jako modelky představují její pacientky.

Koncem roku 2022 vyšla kniha rozhovorů s prof. Abrahámovou. V ní mimo jiné popisuje, jak se v 90. letech ocitla v krčské Fakultní Thomayerově nemocnici, takřka na onkologické „zelené louce“. Rozhodla se plnit své sny nejen jako lékařky, ale též jako spoluobčanky Prahy 4. Tehdy vznikalo město ve městě bez odpovídajícího zázemí v onkologické péči. Těžce vydané epidemiologické údaje z našeho registru hovořily jasně. Navíc onkologické předpovědi pro mladé, neustále se rozrůstající obyvatelstvo byly neradostné. Její snem bylo situaci

radikálně změnit. Vybudovat v krčské nemocnici moderní onkologické pracoviště, které by bylo schopné nabídnout nemocným všechnu péči i s atributy nezbytné prevence.

Dovolte mi citovat přímo z jejích vzpomínek.

„(...) Ale jak říkám – svět se hne tam, kam se síla napře, tak jsem začala napírat sílu a chodit po různých úřadech. Když mě vyhodili dveřmi, vlezla jsem zpátky oknem. Šla jsem na ministerstvo, kde mi v investičním oddělení sdělil pan inženýr, že za ním někdo byl a říkal, ať mi nic nedává, že prý jsem konfliktní. Kdybych nebyla konfliktní, tak by se neprosadilo vůbec nic.“

A podařilo se. Při odchodu z krčské nemocnice za sebou zanechala onkologickou kliniku, kde jak lůžková, tak ambulantní část splňovaly všechny požadavky na onkologické pracoviště. Za jejího působení zde vzniklo radioterapeutické zázemí s moderní ozařovací technikou. Byla založena plně funkční jednotka pro preventivní mamografii. Své postavení upevnila pregraduální i postgraduální výukou.

Této aktivitě si já osobně cením nejvíce. Citátem jsem začal a citátem budu i končit. Americká spisovatelka a aktivistka Marge Piercy napsala:

„Silná žena je žena odhodlaná udělat něco, o čem se ostatní rozhodnou, že to neudělají.“

Hodně síly do dalších let.

doc. MUDr. Bohuslav Konopásek, CSc.